

7.6 (Agrarische) bedrijvigheid en geur

De Wet geurhinder en veehouderij scheidt het kader voor de onderbouwing van nieuwe plannen voor het aspect geur. De Wgv heeft ook consequenties voor de ontwikkeling van nieuwe ruimtelijke projecten. Dit wordt de omgekeerde werking genoemd. Een geurnorm is bedoeld om mensen te beschermen tegen geurhinder, omgekeerd moet het bevoegd gezag dan ook niet toestaan dat nieuwe projecten gerealiseerd worden op plaatsen waar de geurhinder onaanvaardbaar hoog is of door nieuwe ontwikkelingen te hoog zal worden.

De grondslag hiervan ligt in de Wet ruimtelijke ordening (Wro). Bij besluitvorming omtrent een bestemmingsplan moet worden bepaald of er sprake is van een "goede ruimtelijke ordening". Er moet worden nagegaan of een partij onevenredig in haar belangen wordt geschaad.

De geurbelasting wordt berekend en getoetst met een verspreidingsmodel. Dit geldt alleen voor dieren waarvoor geuremissiefactoren zijn opgenomen in de Regeling geurhinder en veehouderij. Voor dieren zonder geuremissiefactor gelden minimaal aan te houden afstanden zoals voor rundvee.

Wijzigingen berekeningen

Ten opzichte van het bestemmingsplan dat in ontwerp heeft gelegen zijn naar aanleiding van de volgende aspecten nieuwe geurberekeningen uitgevoerd:

- Wijziging geuremissiefactoren vleeskuikens;
- Gebruik is gemaakt van de meest actuele gegevens uit het bestand BVB van de provincie Noord-Brabant;
- Gewijzigde parameters bij de vleeskuikenstallen, dit naar aanleiding van toetsing van de gegevens door de Omgevingsdienst Zuid Oost Brabant.

Deze wijzigingen hebben geleid tot andere resultaten ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan.

In het ontwerpbestemmingsplan was opgenomen dat de volgende woningen overbelast waren:

- Leemkuilenweg 15;
- Leemskuilenweg 13;
- Leemskuilenweg 19;
- Breemhorstsedijk 4;
- Peeldijk 52.

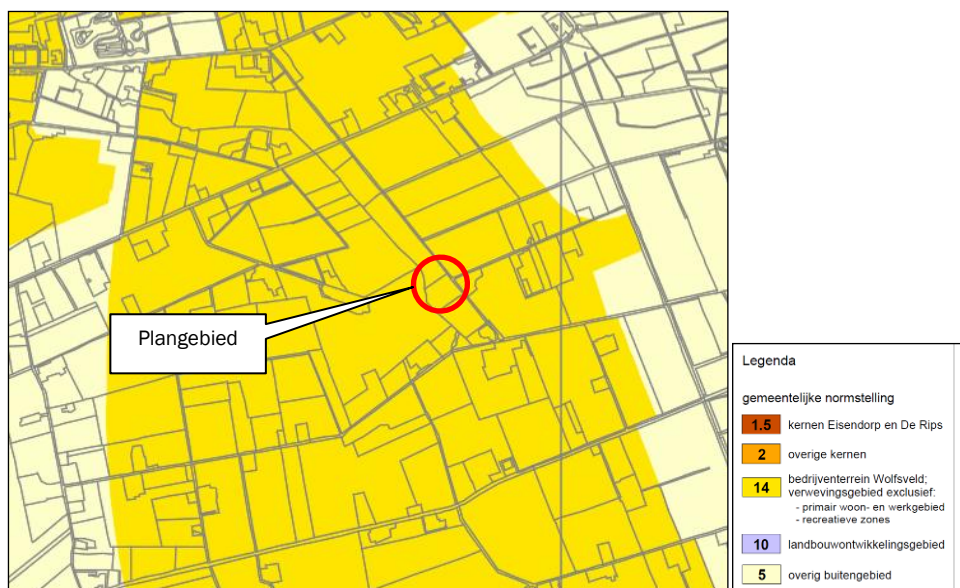
Door de gewijzigde invoergegevens is enkel nog de woning aan de Leemskuilenweg 19 overbelast.

Geurbeleid gemeente Gemert-Bakel

De gemeenteraad van de gemeente Gemert-Bakel heeft op 6 februari 2014 een geurverordening vastgesteld.

In afwijking van artikel 3, eerste lid van de Wgv bedraagt de maximale waarde voor de geurbelasting van een veehouderij op een geurgevoelig object binnen de kern van Gemert $2,0 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. In het verwevingsgebied geldt een norm van $14 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ en in het overig buitengebied geldt de norm van maximaal $5 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ volgens de geurverordening.

Het plangebied Reijseweg 35 is gelegen binnen de zone "verwevingsgebied" (zie figuur 27).

Figuur 1: Uitsnede kaart geurverordening gemeente Gemert-Bakel

7.6.1 Beleidsregel ruimtelijke ontwikkelingen en geurhinder Gemert-Bakel 2013

Op 6 februari 2014 heeft de gemeenteraad van de gemeente Gemert-Bakel de “Beleidsregel ruimtelijke ontwikkelingen en geurhinder gemeente Gemert-Bakel 2013” vastgesteld. In de beleidsregel is opgenomen dat bij het beoordelen van ruimtelijke initiatieven en plannen als vertaling van het criterium “een aanvaardbaar woon- en leefklimaat” voor het aspect cumulatieve geurhinder uit stallen van veehouderijen de volgende toetswaarden worden gehanteerd:

Tabel 1: Toetswaarde beleidsregel ruimtelijke ontwikkeling en geurhinder Gemert-Bakel 2013

	Gemert, Bakel, Milheeze, Handel en Mortel, exclusief bedrijventerreinen [ouE/m ³]	Elsendorp, De Rips [ouE/m ³]	Extensiveringsgebied en verwevingsgebied [ouE/m ³]	Bedrijventerrein, landbouwontwikkelingsgebieden [ouE/m ³]
Goed (streefwaarde)	0-8	0-8	0-13	0-20
Voldoende (toetswaarde)	9-11	9-13	14-20	20-28
Onvoldoende	11 of meer	13 of meer	20 of meer	28 of meer

De locatie is gelegen binnen een verwevingsgebied.

Voorgrondbelasting

Voor de gewenste uitbreiding is een geurberekening uitgevoerd met behulp van het programma V-stacks Vergunning. De resultaten van de berekeningen voor de vergunde en beoogde situatie worden in de volgende tabel getoond (zie ook bijlage 5).

Tabel 2: Voorgrondbelasting vergunde en beoogde situatie

Adres geurgevoelig object	Geurnorm [ouE/m ³]	Voorgrondbelasting vergunde situatie [ouE/m ³]	Voorgrondbelasting beoogde situatie [ouE/m ³]
Reijseweg 41	14,0	18,8	14,4
Dr de Quayweg 80	14,0	3,0	2,6
Dr de Quayweg 8	5,0	0,7	0,6
Dr de Quayweg 4	5,0	0,7	0,6
RCwoning Breemhorstsedijk	14,0	10,0	8,2

Kastanjelaan 26 De Mortel	2,0	0,4	0,4
Vadem 13 Gemert	2,0	0,4	0,4

Uit de geurberekeningen voor de huidige situatie blijkt dat de geurbelasting in de huidige situatie op het omliggende geurgevoelige object Reijseweg 41 18,8 ou_E/m³ bedraagt. De geurnorm ter plaatse is 14,0 ou_E/m³. De geuremissiefactoren voor vleeskuikens zijn gewijzigd in de Regeling geurhinder en veehouderij waardoor de geurbelasting hoger is dan in het ontwerpbestemmingsplan is opgenomen. De geuremissiefactor was 0,24 ou_E/s per dier en is nu vastgesteld op 0,33 ou_E/s per dier.

In artikel 3 lid 3 van de Wet geurhinder en veehouderij is echter bepaald dat indien de huidige geurbelasting bedoeld in het eerste lid van artikel 3 van de wet hoger is dan in dit lid, het aantal dieren van één of meer diercategorieën niet toeneemt en de geurbelasting niet toeneemt; de omgevingsvergunning wordt verleend.

Binnen de inrichting aan de Reijseweg 35 neemt het aantal te huisvesten vleeskuikens niet toe evenals het aantal te huisvesten schapen. Ook neemt de geurbelasting niet toe.

In de beoogde situatie verbetert de geursituatie in de omgeving van de Reijseweg 35.

Achtergrondbelasting

Om de cumulatieve geurbelasting op omliggende geurgevoelige objecten inzichtelijk te maken is een geurverspreidingsonderzoek opgesteld. De rapportage is bijgevoegd als bijlage 5. De volgende tabel toont de achtergrondbelasting in de vergunde en de beoogde situatie.

Tabel 3: Achtergrondbelasting vergunde en beoogde situatie

Adres geurgevoelig object	Toetswaarde beleidsregel ruimtelijke ontwikkeling en geurhinder Gemert-Bakel 2013	Achtergrondbelasting vergunde situatie [ou _E /m ³]	Achtergrondbelasting beoogde situatie [ou _E /m ³]
Reijseweg 41 (1)	20	19,0	15,
Dr de Quayweg 80 (2)	20	3,8	3,5
Dr de Quayweg 8 (3)	20	27,2	27,1
Dr de Quayweg 4 (4)	20	14,4	14,2
RCwoning Broomhorstsedijk (71)	20	10,7	8,8
Kastanjelaan 26 De Mortel (72)	11	10,8	10,8
Vadem 13 Gemert (73)	11	8,7	8,7
Leemskuilenweg 19 (27)	20	21,1	21,1
Rooijse Hoefsedijk 89a (12)	20	24,1	24,1

De volgende geurgevoelige objecten zijn overbelast (in de beoogde situatie) binnen een straal van 2 kilometer rond het bedrijf van de aanvrager, (rekening houdend met de veehouderijbedrijven binnen een straal van 4 kilometer):

- Doctor de Quayweg 8;
- Rooijse Hoefsedijk 89a;
- Leemskuilenweg 19.

De geurbelasting op deze woningen zijn hoger dan de toetswaarde van de gemeente Gemert-Bakel. Ingevolge artikel 4 van de beleidsregel kan overwogen worden om gemotiveerd van deze toetswaarde af te wijken. Uit de beoordeling van de overige milieu- en ruimtelijke aspecten blijkt dat de ontwikkeling een positieve uitwerking heeft op de omgeving. Ook de (voor)geurbelasting in de directe omgeving neemt af door onderhavige ontwikkeling. Een verzoek is ingediend bij de raad om af te wijken van de toetswaarde zoals opgenomen in de beleidsregel. Door de wijziging van het bedrijf neemt de geurbelasting (zowel individueel als cumulatief af). Op de overbelaste woningen blijft de belasting gelijk.

De volgende figuur geeft een weergave van het woon- en leefklimaat in de vergunde situatie en de beoogde situatie.

7.6.2 Toetsing Verordening ruimte 2014

In de Verordening ruimte 2014 zijn voor veehouderijen gelegen in het gemengd landelijk gebied normen gesteld aan de geurbelasting. Bij uitbreiding dient aangetoond te worden dat de kans op cumulatieve geurhinder op gevoelige objecten in de bebouwde kom niet hoger is dan 12% en in het buitengebied niet hoger is dan 20%, tenzij de ontwikkeling van de veehouderij leidt tot een daling van de achtergrondbelasting.

Een achtergrondconcentratie van 20 ou_E/m³ bij 98-percentiel veroorzaakt maximaal 20% kans op geurhinder in het buitengebied. In de bebouwde kom is een goed woon- en leefklimaat te borgen indien de achtergrondconcentratie niet hoger is dan 10 ou_E/m³. Dit komt overeen met een kans op geurhinder die niet hoger is dan 12%.

Op basis van de normen uit de Verordening ruimte 2014 zijn de volgende geurgevoelige objecten overbelast in de beoogde situatie:

- Doctor de Quayweg 8;
- Rooijse Hoefsedijk 89a;
- Leemskuilenweg 19;
- Kastanjelaan 26.

Op vier woningen is de achtergrondbelasting hoger dan de waarde zoals opgenomen in de Verordening ruimte 2014.

De verordening geeft aan dat een veehouderij die wil ontwikkelen zorgt voor een afname van de overbelasting, welke tenminste de eigen bijdrage aan de overschrijding compenseert. Van een veehouderij die wil ontwikkelen wordt een proportionele bijdrage aan de afname van de overbelasting gevraagd. Om dit te bepalen heeft de provincie Noord-Brabant een handreiking uitgebracht. Aan de hand van deze handreiking is bepaald wat de bijdrage van onderhavig bedrijf moet zijn aan de afname van de achtergrondbelasting, dit wordt bepaald aan de hand van een stappenplan.

De aanpak is gebaseerd op de ontwikkeling van één veehouderij. In het opgenomen stappenplan is een mogelijke aanpak verder uitgewerkt. Hierin wordt beschreven hoe een proportionele bijdrage van een veehouderij in relatie tot de andere substantieel bijdragende bedrijven kan worden bepaald. Bedrijven die een substantiële bijdrage leveren aan de overbelasting zijn bijvoorbeeld die bedrijven die samen minimaal circa 80% van de overbelasting veroorzaken (stap 2 van het stappenplan).

Bedrijven die niet substantieel bijdragen aan de overbelasting maar wel een individuele belasting (stap 2) groter dan 0,5 ou_E hebben wordt gevraagd de individuele belasting (VStacks-vergunning) niet te laten toenemen ten opzichte van de uitgangssituatie.

Stappen 1 en 2 zijn slechts selectiestappen die helpen bij het selecteren van de gevoelige object(en) en de substantieel bijdragende bedrijven.

In veel situaties zal op basis van kennis van het gebied op voorhand al duidelijk zijn welke bedrijven een substantiële bijdrage leveren. Het is dan voldoende om op basis van gebiedskennis de keuze voor deze bedrijven te onderbouwen. Als de situatie onvoldoende duidelijk is kunnen de stappen 1 en 2 worden doorlopen.

Stap 1: Wat is, in de uitgangssituatie (20 september 2013), per soort object (bebouwde kom object of verspreid liggend object) het voor een aanvraag bepalende gevoelige object:

- Ga met VStacks-gebied na of er overbelaste gevoelige objecten zijn binnen een straal van 2 km rond het bedrijf van de aanvrager, rekening houdend met de veehouderijen binnen een straal van 4 km. Gebruik daarbij in ieder geval de individuele brongegevens (VStacks-vergunning) van de aanvrager.
- Bepaal per soort object op welk object de aanvrager de hoogste voorgrondbelasting veroorzaakt (VStacks-vergunning). Dit is of zijn de object(en) die in de afweging van een proportionele afname moeten worden betrokken.

De volgende tabel geeft een weergave van de woningen waar sprake is van een overbelaste situatie
Tabel 4: Woningen overbelaste situatie peildatum 20 september 2013 conform stap 1

Adres geurgevoelig object	Streefwaarde [ou _e /m ³]	Geurbelasting vergunde situatie [ou _e /m ³]
Reijseweg 41	20,0	20,1
Doctor de Quayweg 8	20,0	27,0
Haardseweg 51	20,0	20,7
Rooijse Hoefsedijk 89a	20,0	24,1
Leemskuilenweg 19	20,0	20,7
Sparreweg 19	20,0	31,2
Kastanjelaan 26	10,0	15,0

De voorgrondbelasting in de referentiesituatie veroorzaakt door aanvrager is op de woning aan de Reijseweg 41 het hoogst, te weten 18,8 ou_E/m³.

Voor de volgende stappen is de woning aan de Reijseweg 41 meegenomen in de berekening en de woning aan de Kastanjelaan 26. De woning aan de Kastanjelaan 26 is de woning gelegen binnen de bebouwde kom welke overbelast is.

Stap 2: Bepaal welke veehouderijen rondom het gevoelige object in de uitgangssituatie een substantiële bijdrage leveren aan de overbelasting.

- Bereken de geurbelasting met VStacks-gebied voor het bepalend gevoelig object (per soort, zie stap 1). De berekening wordt dus per bepalend gevoelig object uitgevoerd met alleen dit object in de lijst met gevoelige objecten voor de berekening. Gebruik voor deze stap één emissiepunt per veehouderij. Met het resultaatbestand (xxxBronMax.dat) van deze berekening kunnen de resterende stappen worden gezet (zie aanvullende info in kader).
- Bepaal, met behulp van deze berekening, van de bedrijven die meer dan 0,5 ou bijdragen de gesommeerde VStacks- gebied voorgrondbelasting.
- Stel vast welke bedrijven individueel meer dan 5% aan de gesommeerde geurbelasting bijdragen.
- Selecteer uit deze bedrijven de bedrijven die samen 80% of meer van de gesommeerde geurbelasting veroorzaken. Dit zijn bedrijven die een substantiële bijdrage aan de overbelasting leveren.

Voor een weergave van de invoergegevens wordt verwezen naar bijlage. De bedrijven dragen in de volgende tabel individueel meer dan 5% bij aan de gesommeerde geurbelasting op de Reijseweg 41 en Kastanjelaan 26. De bedrijven die rood zijn gearceerd dragen samen meer dan 80% bij aan de gesommeerde geurbelasting.

Tabel 5: Veehouderijen substantiële bijdrage woning Reijseweg 41

BronID	X- coördinaat	X- coördinaat	E-vergund	E-calcul	voorgndbelasting (norm/Ecalcul)*E_vergund	bijdrage in %	adres	
63	180313	394566	13800	1799788	0.107346	1%	Venraysedijk	53
68	179667	394791	19665	1412410	0.194922	1%	Venraysedijk	37
76	178924	394943	27795	1282570	0.303399	2%	Heikampseweg	59
90	178178	395335	53008	1889324	0.392792	2%	Dr. de Quayweg	12
91	178740	395350	51300	1062342	0.676053	4%	Reebos	6
92	178329	395370	18370	1506873	0.170671	1%	Dr. de Quayweg	16
95	180739	395452	18308	1145003	0.223853	1%	Zwarte-Waterweg	21
97	179464	395498	19651	576778	0.476984	3%	Dr. de Quayweg	57
113	177738	395969	63332	2152295	0.411955	2%	Leemskuilenweg	30
128	177979	396613	62188	1829600	0.475859	3%	Rooije-Hoefsedijk	41
129	177770	396677	65347	2288649	0.399737	2%	Rooije-Hoefsedijk	38
132	179902	396780	59239	314062	2.640708	14%	Haardseweg	60
133	178278	396786	12880	1560086	0.115583	1%	Rooije-Hoefsedijk	49
140	179495	397315	8615	978649	0.123241	1%	Rooije-Hoefsedijk	89
143	178288	397339	14062	1872517	0.105135	1%	Sparrenweg	15

148	178283	397481	23145	2036095	0.159143	1%	Sparrenweg	19
149	179555	397482	22425	1208198	0.25985	1%	Rooije-Hoefsedijk	98
153	179019	397628	18216	1553219	0.164191	1%	Scheiweg	85
159	178898	397975	15946	2053420	0.108718	1%	Heideweg	10
280	179472	396471	70302	91342	10.7752	59%	Reijseweg	35
				Gesommeerde geurbelasting	18,31			

Het bedrijf aan de Reijseweg 35 levert een substantiële bijdrage aan de geurbelasting op de woning aan de Reijseweg 41.

Tabel 6: Veehouderijen substantiële bijdrage woning Kastanjelaan 26

BronID	X-coördinaat	X-coördinaat	E-vergund	E-calcul	voorgrondbelasting (norm/Ecalcul)*E_vergund	bijdrage in %	adres	
24	177566	392924	12647	91963	0.275045	1%	Kivitsbraak	1
28	177539	393082	33820	79345	0.85248	2%	Bakelseweg	63
39	176624	393632	20534	47083	0.872247	2%	Milschot	29
41	176752	393811	9200	37002	0.49727	1%	Milschot	19
42	178367	393861	36273	51552	1.407239	3%	De Bleek	32
47	176967	394074	27578	22501	2.451269	5%	Renseweg	52
57	178826	394389	27600	84330	0.654571	1%	Nachtegaallaan	40
70	177460	394829	5520	1697	6.505598	15%	Lochterweg	26
73	177502	394877	11622	3223	7.211914	16%	Lochterweg	32
76	178924	394943	27795	93597	0.593929	1%	Heikampseweg	59
77	177595	395015	44361	8794	10.08892	23%	Lochterweg	38
81	177063	395139	14214	17152	1.657416	4%	St.-Antoniusstraat	2
90	178178	395335	53008	48141	2.202198	5%	Dr. de Quayweg	12
91	178740	395350	51300	77359	1.326284	3%	Reebos	6
92	178329	395370	18370	48704	0.754353	2%	Dr. de Quayweg	16
102	177723	395646	56772	44019	2.579432	6%	Leemskuilenweg	20
110	177123	395815	10409	52320	0.397898	1%	Paashoefsedijk	35
113	177738	395969	63332	69864	1.813008	4%	Leemskuilenweg	30
128	177979	396613	62188	122191	1.017882	2%	Rooije-Hoefsedijk	41
129	177770	396677	65347	122120	1.07021	2%	Rooije-Hoefsedijk	38
				Gesommeerde geurbelasting	44,65			

Het bedrijf aan de Reijseweg 35 levert geen substantiële bijdrage aan de geurbelasting op de woning aan de Kastanjelaan 26. De afstand van de Reijseweg 35 tot de woning aan de Kastanjelaan bedraagt ruim 2,6 kilometer waardoor veehouderijbedrijven die dichterbij de woning aan de Kastanjelaan 26 zijn gelegen een grotere invloed hebben op de geurbelasting.

Stap 3: Bereken in de uitgangssituatie de achtergrondbelasting op een geurgevoelig object ten gevolge van alle veehouderijen binnen een straal van 2 km rond dat object. Maak daarbij, in ieder geval voor de substantieel bijdragende bedrijven, gebruik van de individuele (VStacks vergunning) brongegevens. Het kan voorkomen dat er dan geen sprake meer is van een overbelasting. Op dat moment kan de procedure worden afgebroken.

Uit de berekening volgens stap 3 blijkt dat de geurbelasting op de woning aan de Reijseweg 41 19,08 ouE/m³ bedraagt. De overbelasting is met deze stap weggenomen en de procedure kan worden afgebroken.

Het bedrijf aan de Reijseweg 35 mag de individuele belasting niet laten toenemen ten opzichte van de uitgangssituatie, aan deze voorwaarde wordt voldaan.

Conclusie

In de beoogde situatie wordt een nieuwe innovatieve pluimveestal gebouwd om onder andere het dierenwelzijn op het bedrijf te verhogen; het aantal te huisvesten vleeskuikens blijft op bedrijfsniveau gelijk. Uit de berekening blijkt dat de voorgrondgeurbelasting op omliggende woningen daalt, in de meeste gevallen blijft de geurbelasting hier onder de gestelde geurnorm. Waar sprake is van een overbelaste situatie draagt het bedrijf aan de Reijseweg 35 niet substantieel bij aan de overbelasting.

In de toekomstige situatie worden alle stallen voorzien van emissiearme stalsystemen. Het betreft een emissiereducerend systeem dat gebruik maakt van interne luchtcirculatie. Dit systeem zorgt voor een continue luchtstroming over het strooisel waardoor de mest sneller indroogt. Dit remt de vorming van ammoniak. Bij de officiële metingen voor het vaststellen van de emissiefactor voor ammoniak bij dit systeem zijn geen of onvoldoende geurmetingen gedaan, zodat er geen aparte geuremissiefactor voor deze systemen is vastgesteld. Het is echter wel aannemelijk dat het systeem ook geur reduceert omdat in de stal gedroogde mest aanwezig is. Zoals aangegeven zijn geen metingen verricht aan dit systeem voor het aspect geur waardoor bij de berekeningen is gerekend met een geuremissiefactor overeenkomstig een traditioneel systeem.

Een belangrijk voordeel van dit systeem is dat het klimaat in de stal beter is ten opzichte van traditionele stalsystemen of systemen die de lucht uit de stal wassen. Er wordt continue verse warme lucht aangevoerd welke minder CO₂ bevat.

Berekeningen zijn uitgevoerd om te bepalen wat de ontwikkeling van het bedrijf voor invloed heeft op de geurbelasting in de omgeving. Het aantal vleeskuikens binnen het bedrijf blijft gelijk. De vleeskuikens worden momenteel in een zes stallen gehuisvest, in de toekomstige situatie zijn dat zeven stallen. De stallen worden allen voorzien van een warmtewisselaar en achter de stallen worden stuwbakken geplaatst om zo een betere verspreiding te krijgen van de geuremissie/-belasting. Ten opzichte van de huidige situatie neemt de geurbelasting in de toekomstige situatie af. Hoe verder de woning van het bedrijf is gelegen hoe kleiner dit effect is. Als voorbeeld neemt de geurbelasting met 0,1 ouE/m³ af op de woning Dr. De Quayweg 8 (afstand circa 1,8 km). In de huidige situatie bedraagt de geurbelasting 0,7 ouE/m³ en in de toekomstige situatie bedraagt deze 0,6 ouE/m³. De geurbelasting op de woning aan de Reijseweg 41 neemt af van 18,8 naar 14,4.

Hierboven is de geurbelasting vanuit enkel het bedrijf aan de Reijseweg 35 beschreven. De regels van zowel de provincie als de gemeente schrijven voor dat ook naar de totale geurbelasting in de omgeving gekeken moet worden. Dit is de belasting van alle veehouderijbedrijven tezamen op de woningen. De totale geurbelasting mag maximaal 20 ouE/m³ bedragen om een ontwikkeling toe te kunnen staan en sprake is van een acceptabel woon- en leefklimaat. De gemeente en de provincie hebben regels wanneer een bedrijf zich toch mag ontwikkelen als de geurbelasting op de omgeving hoger is dan 20 ouE/m³. Uit de berekeningen die zijn uitgevoerd blijkt dat in de directe omgeving rondom het bedrijf de totale geurbelasting afneemt. Ook hier is het zo dat hoe verder weg van het bedrijf het geurgevoelige object is gelegen hoe kleiner het positieve effect is van de wijziging van het bedrijf aan de Reijseweg 35. De totale geurbelasting op de woning aan de Dr. De Quayweg 8 blijft bijvoorbeeld gelijk. Andere bedrijven rondom deze woningen zorgen dus voor een hoge geurbelasting.